

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătorei Soroca din 11 iunie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2021, declarat de avocata Rodica Cojocar, în numele inculpatului

Grigorițchi Alexandru xxxx.

instanța de fond:

Termenul de examinare

instanța de apel:

10.07.2020 - 11.06.2021,

instanța de recurs:

02.07.2021 - 14.12.2021,

15.02.2022 - 23.03.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca din 11 iunie 2021, Grigorițchi Alexandru a fost condamnat în baza art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din 11.06.2021, cu includerea perioadei arestării preventive, de la 16.12.2019 până la 17.04.2020.

De la inculpați s-a încasat, solidar, în beneficiul lui Xxxx cheltuielile judiciare în sumă de 800 lei.

De la inculpat s-a încasat în folosul statului cheltuielile judiciare în mărime de 5437,75 lei.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Bordea Alexandru, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu sunt contestate.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Grigorițchi Alexandru, la 13 decembrie 2019, orele 23:00, aflându-se la domiciliul consăteanului său – Ghercavi

Marin, din s. Xxxx, r-nul Xxxx, în urma consumului de băuturi alcoolice cu ocazia sărbătoririi zilei de „Sf. Andrei”, în compania mai multor prieteni, acționând împreună și de comun acord cu Bordea Alexandru și încă două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, acționând intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, prin constrângerea fizică și psihică, manifestată prin aplicarea de lovituri cu palma peste față și un fâraș metalic, precum și exprimând un comportament degradant și cuvinte umilitoare în privința părții vătămate Xxxx, înfrângând astfel rezistența opusă de aceasta, contrar voinței ei, a săvârșit un act sexual în formă perversă, manifestate prin introducerea membrului său viril în cavitatea anală a părții vătămate, cauzându-i astfel părții vătămate – Xxxx, conform concluziilor raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. xxxx din 28.01.2020, ruptura mucoasei anusului la cifra șase – conform acelor ceasornicului, care s-au produs prin mecanism de presiunea și extindere, posibil ca rezultat al introducerii în anus a unui obiect contondent (posibil penisul în stare de erecție), pot data din 14.12.2019, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată, încălcând astfel dreptul acesteia la inviolabilitate și libertatea sexuală.

Prin aceste acțiuni, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca acțiuni violente cu caracter sexual, adică, satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, săvârșite de mai multe persoane.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că era în stare de ebrietate și nu își amintește cele întâmplate. A servit băuturi alcoolice împreună cu Xxxx, Popescu R., Ghercavi M., Bordea A., Șincovici V. și Cobîlaș A. Lui Xxxx i-a achitat prejudiciul material și moral în sumă de 15.000 lei, intuind că putea să fi greșit cu ceva, posibil că a și lovit-o, nu exclude că putea să fi întreținut un raport sexual cu ea. În acest caz îi pare rău de cele comise, se simte vinovat, motiv din care a întors prejudiciul material și moral acesteia.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate, inclusiv declarațiile părții vătămate Xxxx, că mai întâi a fost violată de către Andrei și Marin, mai apoi în formă perversă de către Bordea și Grigorițchi, după care i-au permis să plece acasă. Marin, acasă ultimul a lovit-o cu palma peste față de câteva ori și cu un fâraș din metal, Andrei i-a aplicat o lovitură cu fârașul în cap și i-a ținut mâinile, Bordea i-a aplicat lovituri cu palma peste față de mai multe ori, raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.01.2020, conform căruia pe chiloții părții vătămate Xxxx, a fost găsită în amestecul sângelui, secrețiilor ultimei, sperma atât a inculpatului Bordea A., cât și a inculpatului Grigorițchi A., fapt prin care se confirmă că aceștia au întreținut rapoarte sexuale forțate, în formă perversă, cu partea vătămată, fapte care urmează a fi încadrate în baza art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca acțiuni violente cu caracter sexual, adică, satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, săvârșite de mai multe persoane.

La individualizarea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani, că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, ele agravante fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, că anterior a mai fost condamnat, este căsătorit și

întreține un copil minor, a restituit integral prejudiciul moral cauzat părții vătămate, nu este angajat în câmpul muncii, este caracterizat satisfăcător, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă, stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare.

La fel, instanța a statuat că potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Prin urmare, din contul inculpatului urmează a fi încasate în beneficul statului 5437,75 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

3. Avocatul Leonid Zaharii a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 5 închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani, potrivit art. 90 Cod penal, cu respingerea cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Apelantul a invocat că inculpatul a achitat părții vătămate suma solicitată de 15.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, fiind audiat în calitate de inculpat și-a recunoscut vinovăția în cele săvârșite, este căsătorit, are un copil minor la întreținere și un loc permanent de trai, și-a cerut scuze de la partea vătămată, ultima nu are careva pretenții și nu dorește ca inculpatul să fie privat de libertate, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află.

Totodată, cheltuielile judiciare nu se încadrează în prevederile art. 227 Cod de procedură penală și deci urmează să fie respinse ca neîntemeiate, cu atât mai mult că nu se cunoaște dacă în privința celui alt inculpat s-a dispus sau nu încasarea cheltuielilor judiciare și suma lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2021, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just și întemeiat a ajuns la concluzia că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a persoanei, săvârșite de mai multe persoane, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată cu respectarea rigorilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, dându-le o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludentei, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei.

Ori, vina inculpatului este dovedită pe deplin prin probele administrate, pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, inclusiv declarațiile părții vătămate Xxxx și raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.01.2020.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța, cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, a ținut cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnaților și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, care în temeiul art. 16 alin. (4) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave, atentează la libertatea psihică, integritatea corporală și sănătatea persoanei, inviolabilitatea și libertatea sexuală, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, că inculpatul anterior a mai fost condamnat, are la întreținere un copil minor, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a fi stabilită inculpatului pentru faptele săvârșite, corect stabilindu-i pedeapsa închisorii în limitele articolului incriminat.

În circumstanțele menționate ale cauzei nu este temei de a considera pedeapsa stabilită inculpatului ca fiind aspră, iar argumentele aduse în apel de către avocat, în circumstanțele constatate pe caz, nu pot servi drept temei pentru aplicarea pedepsei mai blânde inculpatului.

5. Avocata Rodica Cojocar, a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, solicitând casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că recunoașterea vinovăției de către inculpat pe parcursul judecării cauzei și repararea prejudiciului cauzat până la pronunțarea sentinței vorbește despre o căință sinceră a lui de cele comise, este căsătorit, are un copil minor la întreținere și loc permanent de trai, și-a cerut scuze de la partea vătămată, care nu are față de acesta pretenții și nu dorește să fie privat de libertate, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, nu se află la evidența medicilor psihiatru și narcolog.

Instanța nu a dat o apreciere juridică corectă probelor acumulate în dosar, fără a motiva care este necesitatea aplicării unei pedepse reale, interpretând greșit prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal, fiind nemotivată stabilirea unei pedepsei atât de aspre inculpatului.

În drept, recursul, este întemeiat pe *art. 420 – 430 CPP*.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul de pe rol, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă

totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârii contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeieri neargumentate legal de recurentă.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recurs, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind faptele incriminate inculpatului, încadrarea juridică a acțiunilor infracționale cât și privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate, inclusiv declarațiilor inculpatului și părții vătămate, raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.01.2020, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând detaliat motivele pentru care au respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, probele administrate pe caz demonstrând elocvent prezența în acțiunile inculpatului a acțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanțele just și argumentat ținând cont și de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui

vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a recuperat prejudiciul părții vătămate, întreține un copil minori, dar, a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește în exclusivitate cu închisoare de la 5 la 12 ani, anterior a mai fost condamnat, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de avocat, o pedeapsă penală mai blândă decât cea aplicată ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și persoana inculpatului, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CtEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CtEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, inclusiv în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest

sens (pct. 2. – 5. din decizie), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul *Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat pedeapsă individualizată conform prevederilor legale și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat (pct. 5. din decizie).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Rodica Cojocar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2021, în privința inculpatului Grigorițchi Alexandru xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 15 aprilie 2022.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Victor Boico